

BẢN TRÍCH YẾU LUẬN ÁN TIẾN SĨ

a. Tóm tắt mở đầu:

Tên tác giả: Nguyễn Văn Hiệu

Tên luận án: *Ngữ vị từ tiếng Mông (có vị từ hành động và vị từ trạng thái làm trung tâm).*

Ngành khoa học của luận án: Ngữ Văn

Chuyên ngành: Ngôn ngữ các dân tộc Việt Nam

Mã số: 5.04.31

Tên đơn vị đào tạo: Khoa Ngôn ngữ học-Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn-Đại học Quốc gia Hà Nội

b. Nội dung bản trích yếu:

- Mục đích và đối tượng nghiên cứu của luận án:

-*Đối tượng nghiên cứu của luận án* là ngữ vị từ (có vị từ hành động và vị từ trạng thái làm trung tâm) trong tiếng Mông chủ yếu dựa trên cứ liệu ngành Mông Lênh ở Việt Nam.

-*Mục đích nghiên cứu của luận án* là phân tích và mô tả những vấn đề về cấu tạo ngữ vị từ với danh sách và vị trí của các thành tố tham gia cấu tạo. Luận án sẽ làm nổi rõ những đặc trưng ngữ pháp và ngữ nghĩa của từng thành tố cấu tạo trong ngữ vị từ, cũng như vai trò của toàn ngữ đoạn vị từ tiếng Mông trong việc cấu tạo câu (có so sánh với tiếng Việt để làm nổi bật đặc trưng của ngữ vị từ tiếng Mông ở những trường hợp cần thiết).

- Phương pháp nghiên cứu:

Luận án dùng phương pháp quy nạp: quan sát, phân tích, mô tả tư liệu rồi lý giải và hệ thống hoá các vấn đề về ngữ vị từ tiếng Mông. Hướng nghiên cứu của luận án vẫn chủ yếu lấy phương pháp miêu tả và phân tích ngữ pháp theo hướng truyền thống làm cơ bản và kết hợp những cơ sở lý thuyết của ngôn ngữ học chức năng

Khi tiến hành mô tả, phân tích tư liệu luận án sử dụng tổng hợp các phương pháp và thao tác mà ngôn ngữ học truyền thống và ngôn ngữ học chức năng thường dùng, cụ thể là: *thống kê, phân loại, phân bố, phân tích thành tố cú pháp và chức năng cú pháp, cải biến, phân tích theo ngữ trị, phân tích ngữ cảnh...* Ngoài ra, phương pháp so sánh đối chiếu ngôn ngữ học cũng được áp dụng trong luận án.

- Các kết quả nghiên cứu chính và kết luận:

Luận án là công trình đầu tiên nghiên cứu một cách hệ thống và toàn diện về ngữ vị từ tiếng Mông. Luận án đã phân loại, mô tả một cách có hệ thống các loại vị từ hành động và vị từ trạng thái tiếng Mông cũng như các mối quan hệ của vị từ trung tâm với các thành tố phụ trong ngữ vị từ.

Luận án đã thu thập và phân loại được 12 nhóm vị từ ở vị trí trung tâm của ngữ. Đồng thời luận án cũng đã phân tích và mô tả mối quan hệ giữa thành tố trung tâm với các thành tố phụ là bổ tố, trạng tố và thành tố phụ hư từ trong ngữ đoạn ở đầy đủ các bình diện: a/ Quan hệ ngữ nghĩa, b/Quan hệ ngữ pháp, c/Hình thức biểu hiện.

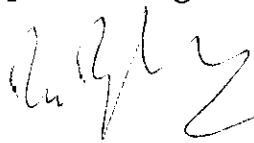
Từ các kết quả đã phân tích, mô tả, luận án đã tiến hành so sánh đối chiếu với tiếng Việt ở một số trường hợp cần thiết và đã chỉ ra được những tương đồng và dị biệt về cấu trúc-ngữ nghĩa cũng như cách thức biểu hiện của ngữ vị từ hành động và ngữ vị từ trạng thái trong tiếng Mông và tiếng Việt, từ đó đưa ra được một số nhận xét liên quan đến tính phổ quát, tính loại hình của ngữ vị từ trong ngôn ngữ này.

Luận án có tính thời sự, có ý nghĩa khoa học và có giá trị thực tiễn đối với việc nghiên cứu tiếng Mông nói chung và ngữ vị từ tiếng Mông nói riêng.

Hà Nội ngày 4 tháng 2 năm 2004

TM.Tập thể hướng dẫn

Nghiên cứu sinh

PGS.TS Trần Trí Dõi

Nguyễn Văn Hiệu

